

‘Een vrij Tibet is onvermijdelijk’

Na meer dan vijftig jaar ballingschap gelooft Wangchuk Tsering nog steeds in een vrij Tibet. Morgen spreekt de vertegenwoordiger van de dalai lama tijdens het festival Ticket for Tibet op de NDSM-werf in Noord.

PATRICK MEERSHOEK

In 1951, een jaar na de inval van het Chinese leger in Tibet, nam Wangchuk Tsering de wijk naar India. “Ik was elf jaar. Ik was ervan overtuigd dat ik binnen de kortste keren terug zou zijn om de Chinezen het land uit te jagen. Maar ik ben nooit meer in Tibet geweest. In gedachten ben ik er elke dag. En de hoop is nooit verdwenen. Het zal mogelijk nog generaties duren, maar het is onvermijdelijk dat Tibet ooit een vrij land zal zijn.”

Wangchuk Tsering (68) was tot voor kort de vertegenwoordiger van de Dalai Lama in Nepal. Dit week-einde is hij op uitnodiging van de Stichting Vluchteling in Amsterdam, waar hij zondag een speech houdt op het festival Ticket for Tibet op het NDSM-terrein. Wangchuk houdt daar ook het Kees Brouwerfonds ten doop, dat de Stichting Vluchteling ter ere van haar oprichter in het leven heeft geroepen om de tienduizenden Tibetaanse vluchtelingen in Nepal te ondersteunen.

Die hulp is dringend nodig, vertelt Wangchuk. Nepal heeft zich altijd gastvrij opgesteld ten opzichte van de vluchtelingen uit het buurland, maar sinds enkele jaren worden zij, vermoedelijk onder druk van de Chinese regering, niet langer erkend als vluchteling.

Wangchuk: “Duizenden mensen bestaan formeel niet eens. Geesten zijn het. Hun kinderen krijgen nog

wel onderwijs, maar op de universiteit worden zij niet toegelaten zonder identiteitsbewijs. Zonder opleiding kunnen zij hun gezinnen niet onderhouden.”

De verandering van het beleid in Nepal betekende ook het vertrek van Wangchuk, die sinds de jaren zestig in Nepal verbleef en er de laatste vijf jaar als de officiële vertegenwoordiger van de Dalai Lama werkte. Wangchuk verhuisde naar Canada, maar liet een zeer goed georganiseerde Tibetaanse gemeenschap achter. “Er is alle vrijheid om de Tibetaanse cultuur en godsdienst in ere te houden. Wrang genoeg wordt onze cultuur in Nepal beter beschermd dan in Tibet zelf. Daar is de repressie zeer groot.”

Maar het verzet groeit ook. Op het terras in het Vondelpark vertelt Wangchuk trots over de demonstraties die een dag eerder in de Tibetaanse hoofdstad Lhasa hebben plaatsgevonden, op een schaal die Wangchuk niet eerder heeft meegemaakt. “Dit zijn mensen die zijn opgegroeid onder de Chinese bezetting. Zij hebben de Dalai Lama nooit ontmoet. En toch maken zij zich sterk voor een vrij Tibet. Dat vervult mij met hoop voor de toekomst.”

Het moment is goed gekozen. In de aanloop naar de Olympische Spelen in China staat Tibet in het brandpunt van de belangstelling. Wangchuk spreekt van een ‘kritisch

Wangchuk Tsering

FOTO AMAURY MILLER

moment’ voor de toekomst van zijn vaderland. “De focus is nooit eerder zo sterk gericht geweest op de kwestie Tibet. Wereldwijd hebben

‘De Tibetaanse cultuur wordt in Nepal beter beschermd dan in Tibet’

wij nu de aandacht. Het helpt ons bij onze belangrijkste opdracht: het veranderen van de manier waarop de Chinese regering naar Tibet kijkt.”

Wangchuk erkent dat de Chinese machthebbers voornamelijk geen krimp geven. Sterker: de protesten lijken er alleen maar toe te leiden dat China zijn greep op Tibet verstevigt. Ook de besprekingen die volgens Wangchuk achter de schermen plaatsvinden tussen vertegenwoordigers van beide landen, leiden tot nog toe niet tot enig perspectief. Zelfs niet na de handreiking van de dalai lama dat Tibet niet langer streeft naar onafhankelijkheid, maar genoegen neemt met vrijheid van cultuur en godsdienst.

Wangchuk: “De dalai lama gelooft niet in oorlog. Hij gelooft in een

nieuwe wereldorde waarin oorlog niet meer bestaat. Hij heeft zelf een belangrijk offer gebracht door de onafhankelijkheid van Tibet op te geven. Het is nu aan de Chinezen om te reageren op zijn aanbod.”

De dalai lama, voegt Wangchuk er aan toe, is geen voorstander van een boycot van de Olympische Spelen. “De dalai lama heeft geen problemen met de Chinese bevolking. Hij hoopt dat ze van de Spelen genieten.”

Houdt de dalai lama zelf van sport? Wangchuk: “Euh, niet fanatiek.”

Anders dan de dalai lama, die geweldloosheid predikt, is in Tibet een nieuwe generatie opgestaan die niet terugdeinst voor een robbertje vechten met de Chinese bezetters. Het lijkt een dilemma voor de Tibetanen. Het imago van geweldloos protest levert ze wereldwijd veel sympathie en steun op. Tot concrete resultaten leidt het echter vooralsnog niet. Is gewapend verzet een alternatief?

Wangchuk gelooft van niet. “We hebben gevochten in de jaren vijftig en de jaren zeventig. Het leidde niet tot het gewenste resultaat, ook omdat er niemand was die ons van wapens wilde voorzien. Zelfs de CIA niet. Als ik zou geloven dat het zou helpen, zou ik niet tegen het gebruik van wapens zijn. Ik begrijp de Tibetaanse jongeren ook wel. Zij zijn gefrustreerd en boos. Maar het is een illusie dat je zonder training kunt opstaan tegen China. Voornamelijk is de dialoog onze enige kans.”

Ticket for Tibet: zondag op de NDSM-werf van 11 tot 23 uur. Met onder meer Bløf, Raccoon, Wende Snijders, Claw Boys Claw, The Scene, Heide-roosjes en Gerard van Maasackers.

ADVERTENTIE

Wij zoeken: collega's voor ons nieuwe toprestaurant

Komende zomer openen wij een nieuw versrestaurant met een internationale keuken, een dakterras, uitzicht over de skyline van Amsterdam en meer dan 500 zitplaatsen.

We zoeken leidinggevenden, koks (in opleiding) en medewerkers food. Ben je een topper en heb je ambities in de Horeca, of ben je gewoon op zoek naar een leuke bijbaan op niveau? Ga dan snel naar deBijenkorf.nl of solliciteer direct en mail je CV naar restaurant@bijenkorf.nl

deBijenkorf

Gratis animatie uit Amsterdam

HERMAN STIL

AMSTERDAM – Een gratis computeranimatiefilm van Amsterdamse bodem die zich kan meten met Hollywoodproducties: Big Buck Bunny. In zeven maanden gemaakt onder leiding van de in Amsterdam gevestigde Stichting Blender Foundation.

De film over een konijn dat wordt gepest door drie bosbewoners, is gemaakt met de eveneens gratis open source-software van Blender zelf.

Die programmatuur wordt door zestig vrijwilligers uit de hele wereld vanuit hun huis voortdurend uitgebreid en aangevuld.

De film is in zeven maanden gemaakt door zeven mensen uit evenzoveel landen. Daarbij moest de software flink worden aangepast, om zich te kunnen meten met computeranimatiefilms van Hollywoodstudio's als Pixar (*Cars*, *Ratatouille*), Dreamworks SKG (*Shrek*) en Fox (*Ice Age*).

Big Buck Bunny heeft 150.000 euro gekost, een bedrag dat

werd opgebracht door achthonderd donateurs en een aantal grote sponsors, waaronder Sun Microsystems die kostbare supercomputers ter beschikking stelde.

De film is vanaf volgende maand gratis te downloaden. Ook verschijnt hij met bonusmateriaal op dubbel-dvd en zijn er kopieën op film gemaakt voor in de bioscoop. *Big Buck Bunny* zit in de voorselectie voor het filmfestival van Cannes.

Gebruikers mogen de film zelf aanpassen, er beelden uit gebruiken of met de figuurtjes en decors een hele nieuwe film maken. “Wij willen de techniek van Hollywood voor iedereen toegankelijk maken,” zegt Ton Roosendaal van Stichting Blender Foundation.

■ PS 8: Big Buckschudt filmwereld op

